

ЗМІСТ ІНШОМОВНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ В УНІВЕРСИТЕТАХ ГРЕЦІЇ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Ю.М. Короткова

У статті вивчено зміст іншомовної освіти студентів-філологів в університетах Греції у другій половині ХХ століття. Порівняльний аналіз навчальних планів 50-70 та 80-90-х рр. ХХ століття засвідчив суттєве збагачення останніх новими дисциплінами, перенесення уваги з будови мови на її практичне вживання, акцент не лише на розвиток писемного, а й усного мовлення.

Ключові слова: навчальний план, зміст освіти, іноземна мова, студент-філолог, університетські іншомовні відділення.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливим науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі розвитку суспільства, яке відрізняється глибокими інтеграційними процесами у всіх сферах життя людини, іншомовна освіта покликана сприяти формуванню вільної, соціально мобільної, відкритої до постійних змін особистості, яка усвідомлює важливість будь-якої іноземної мови як засобу спілкування та професійного зростання. На жаль, при повному усвідомленні потреби надання якісної мовної освіти, у більшості європейських країн світу спостерігається недостатній рівень сформованості іншомовної комунікативної компетенції випускників вищих навчальних закладів, у тому числі й випускників-філологів. Усе це потребує оновлення методології та змісту іншомовної освіти відповідно до нових вимог сучасного світу.

Реалізації зазначеної мети сприяє вивчення позитивного педагогічного досвіду окремих європейських країн, серед яких на увагу заслуговує така країна-член Європейського Союзу, як Греція.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Вітчизняними науковцями на сьогодні досліджено питання змісту іншомовної освіти в таких країнах, як Велика Британія (В. Базуріна, О. Кузнецова), США (І. Пасинкова, Л. Товчигречка), Франція (М. Гулей), Німеччина (В. Гаманюк), Швеція (Л. Мовчан) та інші. Утім вивчення вітчизняних науково-педагогічних праць, присвячених системам освіти в

зарубіжних країнах, показало відсутність дослідження, яке б висвітлювало грецький досвід реалізації змісту мовної освіти у вищих навчальних закладах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). З огляду на вищесказане, метою статті є простежити зміни у змісті мовної підготовки бакалаврів-філологів на іншомовних відділеннях університетів Греції у другій половині ХХ століття.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Перші іншомовні відділення почали з'являтися у Греції в 50-х роках ХХ століття в Афінському національному університеті імені І. Каподістрії та Салоніцькому університеті імені Арістотеля. Першими були відділення англійської, французької, німецької мови та літератури.

Аналіз навчальних планів 50-70-років ХХ століття показав, що набір навчальних дисциплін не відрізнявся різноманітністю і складався лише з традиційних обов'язкових предметів, а саме: практичного курсу англійської мови, що поділявся на такі головні розділи, як: фонетика, семантика (лексикологія), морфологія та синтаксис; теорії літератури, англійської та американської літератури і культури.

Щодо мови, то вивчалась офіційна літературна мова без діалектних особливостей, перевага надавалась вивченню культурної спадщини «панівного» етносу. Наприклад, аналіз навчальних планів відділень французької мови та літератури засвідчив, що знайомство з франкомовними народами, які проживали не на території Франції (чи то франкомовна Європа (Бельгія, Швейцарія), чи то інші куточки світу (Африка, Канада)), було надзвичайно мінімальним. Те ж саме стосувалось і не франкомовних народностей, які проживали у країні та справляли певний вплив на її соціокультурний розвиток.

Як пояснює професор мовознавства Афінського університету Р. Делверуді, такий вибір змісту навчання мав відправною точкою

концепцію: одна нація, одна держава, одна мова, яка у 50-70-х роках ХХ століття була панівною в митрополіях і знайшла своє відображення в тодішньому навчальному плані, який розроблявся до того ж французькими науковцями.

Також слід зазначити, що перші навчальні плани іншомовних відділень Греції були чітко спрямовані на історію предметів, що вивчались (мова, література, культура). Показовим у цьому плані було те, що першим випускникам відділення французької мови та літератури зовсім не викладалось ХХ століття. Така ситуація знову таки пояснюється потребами епохи. У 50-ті роки ХХ століття навчання мов було прерогативою лише соціальної еліти, не вважалось обов'язковою передумовою працевлаштування (розповсюдженим було висловлювання: «французьку й фортепіано вивчають лише дівчата благородного походження») та мало на меті знайомство з «прекрасною» мовою та «високою» культурою Франції. Для багатьох учнів єдиною практикою застосування іноземної мови було читання в оригіналі літературних творів.

Звідси майбутній фахівець, викладач французької мови мав знати бездоганно мову, проте лише в писемній формі, її офіційний варіант та можливо деякі архаїчні форми, знати історію французької літератури набагато глибше, ніж її сучасні тенденції. Обмежена на той час мобільність людей і товарів на давало можливості учителеві знайомитись з розмовною мовою в природних умовах спілкування, з повсякденним способом життя та культурою французів або з останніми літературними течіями та тенденціями [1, с. 246].

Цікаво, що мовою навчання і викладання з самого початку діяльності іншомовних відділень Греції, на відміну від інших європейських університетів, була іноземна мова, що вивчалась. Це пояснюється двома історичними причинами. Перша криється в тому факті, що грецькі іншомовні відділення розпочинали свою діяльність з ініціативи іноземних посольств. Перші викладачі були іноземними громадянами, носіями мови, якої навчали,

і не володіли рідною мовою студентів. Викладання іноземною мовою підтримувалось і прямим методом, який панував у 50-60-х роках ХХ століття і вимагав не використовувати рідну мову в процесі навчання. Застосуванню іноземної мови як засобу викладання сприяла, на думку грецьких учених, і велика повага до культури країни, мова якої вивчалось, і самій цій мові на противагу рідній. Як зауважував А.-Ф. Хрестідіс, професор мовознавства Салоніцького університету імені Арістотеля, у Греції, особливо у першій половині ХХ століття спостерігався культ провідних європейських мов, а також практика виключення з навчального процесу рідної мови [1, с. 248].

На думку Р. Делверуді, головними ознаками змісту мовної підготовки на університетських іншомовних відділеннях Греції у 50-70-х роках ХХ століття були:

- вивчення офіційної мови «провідного» етносу;
- вивчення іноземної літератури, культури і навіть мови в історичному аспекті;
- акцент на писемну форму мови, якої навчались (особливо 50-ті роки ХХ століття) [1, с. 245-247].

У 80-х роках ХХ століття відбуваються суттєві зміни в іншомовній освіті Греції завдяки таким чинникам:

- стрімкому розвитку мовознавчої та педагогічної науки;
- входженню Греції до Євросоюзу (1981 рік), що посилило значення іноземних мов у всіх сферах життєдіяльності суспільства та особистості зокрема;
- отриманню університетами Греції на основі Закону № 1286 від 1982 року абсолютної автономії у побудові навчально-виховного процесу, зокрема в розробці навчального плану. Відтак зміст останнього, всі деталі його реалізації узгоджувались загальними зборами відповідного відділення.

У 80-90-х роках ХХ століття викладання більшості навчальних дисциплін здійснювалось англійською мовою. Виняток становили предмети,

які викладались іншими кафедрами філософського факультету (кафедра філології, історії, філософії, педагогіки тощо). У цьому випадку мовою навчання була новогрецька [3, с. 21-22].

Розглянемо зміст деяких дисциплін. Насамперед нас цікавитиме практичний курс англійської мови.

Так, протягом першого семестру студентам пропонувалась дисципліна «*Англійська мова*», зміст якої насамперед передбачав розвиток комунікативних навичок читання, аудіювання та письма (написання листа, короткого есе), розвиток усного мовлення за побутовими і спеціальними темами. Значна увага приділялась роботі зі сталими виразами. Окрім цього, узагальнювались знання студентів з граматики, а також здійснювався порівняльний аналіз грецької та англійської мовних систем. У процесі навчання використовувались переважно автентичні тексти. [2, с. 9].

У другому семестрі навчальна дисципліна «*Англійська мова*» мала на меті, окрім розвитку видів мовленнєвої діяльності (читання, говоріння, аудіювання й письма), формування умінь навчальної і дослідницької роботи в бібліотеці, уміння використовувати англійську мову для участі в семінарах [2, с. 10].

Протягом третього семестру під час вивчення дисципліни «*Аналіз та написання есе*» студенти отримували теоретичні знання з техніки писемного мовлення, а саме з таких питань, як: мета, план, написання тексту, абзаци, речення, вживання слів, стиль, пунктуація тощо. Майбутні філологи практикувались у складанні різних зразків писемного мовлення, таких як: пояснення, порівняння, узагальнення, аналіз, оповідь, опис, аргументація, літературне есе, наукове есе [2, с. 11-12].

Також у третьому семестрі студентам пропонувалась дисципліна «*Морфологія-синтаксис англійської мови*». У галузі морфології вивчались питання виникнення і розвитку поняття «морфеми», а також аналізувались слова й речення англійської мови з точки зору їх морфологічної структури. У галузі синтаксису аналізувалась структура речення з позицій теорії

структуралізму та теорії Н. Хомського (трансформаційно-генеративної граматики 1957, 1965), за чим слідувало тренування у синтаксичному аналізі та побудові речень [2, с. 12].

Цікаво, що починаючи з четвертого семестру студентам зовсім не пропонувався практичний курс англійської мови. Цей факт, на нашу думку, можна виправдати тим, що англійська залишалась мовою викладання і навчання більшості дисциплін навчального плану, а отже майбутні філологи кожного дня вдосконалювали свою англомовну комунікативну компетенцію через прослуховування лекцій, читання в оригіналі творів англійської та американської літератури, їх обговорення, а також під час підготовки до семінарських занять з мовознавчих дисциплін, написання письмових робіт, вправлення в перекладі тощо.

Щодо теоретичної підготовки, то вона забезпечувалась протягом усього періоду навчання.

Так, у галузі лінгвістики на увагу заслуговує така дисципліна першого семестру, як *«Грецьке мовознавство»*. Зміст першої частини цієї дисципліни *«Вступ до мовознавства»* передбачав введення студентів у науку про мову, йдучи від традиційної/шкільної граматики до сучасних теорій про мову. Майбутні фахівці ознайолювались з такими головними поняттями мовної теорії, як: мовна комунікація, структура мови, синхронія-діахронія, мова-мовлення-стиль, усне-писемне мовлення, мова як система зв'язків, кодовий характер мови, конституційно-парадигматичні зв'язки. Також студенти мали можливість замислитись над поняттями *«мова і суспільство»*, *«мова і нація»*, *«мова і особистість»*, *«мовне розмаїття»*, *«рідна й іноземні мови»*.

Зміст другої частини цієї дисципліни *«Теоретичне мовознавство (граматика)»* був спрямований на усвідомлення студентами сутності граматики та її головних одиниць: фонема, морфема, слово, фраза, речення. Вивчались рівні та види граматики, сучасні граматичні теорії (американського/європейського структуралізму, трансформаційна теорія). Значна увага приділялась засвоєнню граматичних категорій [2, с. 10].

Аналіз змісту цієї дисципліни дозволяє припустити, що у 80-х роках ХХ століття грецькі науковці хоча й стежили за здобутками світової науки і робили свій внесок в її розвиток, проте не завжди своєчасно застосовували їх у практиці викладання. Так, якщо практичний курс англійської мови враховував дані лінгвістичних та психолого-педагогічних досліджень, намагаючись перенести увагу від навчання системі мови до розвитку комунікативних умінь і навичок студентів, то теоретичні дисципліни чомусь досі були спрямовані на вивчення ідей структуралізму та трансформаційної граматики, які називались сучасними теоріями про мову, хоча на той час – 80-ті роки ХХ століття – ці теорії піддавались серйозній критиці. Натомість зовсім не йдеться про такі дійсно сучасні на той час напрямки, як комунікативна лінгвістика, міжкультурна дидактика тощо. Ці дисципліни у навчальних планах іншомовних відділень Греції з'являться дещо пізніше.

Однак вищенаведене припущення щодо несвоєчасного застосування в системі освіти наукових інновацій може певним чином спростувати зміст навчальної дисципліни шостого семестру *«Семасіологія та прагматика»*. Метою дисципліни було показати студентам, як певні мовознавчі теорії вирішують проблему значення на рівні слова і речення в контексті мовного та позамовного спілкування. У розділі *«Семасіологія»* вивчався термінологічний апарат даної наукової галузі, семасіологічні зв'язки між словами та семасіологічні чинники, які їх створюють, аналізувався семасіологічний зміст речень за критерієм їх істинності. У розділі *«Прагматика»* вивчалось значення/зміст речень у межах позамовних параметрів комунікації [2, с. 17-18].

Досить корисною, на наш погляд, була дисципліна *«Порівняльне вивчення англійської та грецької мов»*, котра викладалась у четвертому семестрі. Змістом останньої передбачався порівняльний аналіз англійської та грецької мов для розуміння подібностей і відмінностей у двох мовах та запобігання мовним помилкам, що можуть виникнути при контакті двох мов. Аналізувались передумови для порівняння мов, як наприклад, питання щодо

відбору зразку аналізу, визначення єдиного поля порівняння тощо. Порівнювались структури, що обирались на всіх рівнях мови (фонетика, морфологія, синтаксис, семасіологія, а також і прагматичні зв'язки двох мов). На рівні тексту аналізувались мовні механізми, які беруть участь у створенні тексту в обох мовах. Паралельно з вивченням систем двох мов, відбувалось заглиблення в питання психолінгвістики та соціолінгвістики, які сприяли кращому розумінню мовної поведінки двомовної людини [2, с. 13].

Аналіз навчального плану переконує в тому, що на відділенні англійської мови та літератури досить суттєвою була літературна підготовка, яка забезпечувалась курсами англійської та американської прози, поезії та драматургії різних часових періодів.

Окрім мовної та літературної підготовки, студентам відділення англійської мови та літератури надавалась елементарна підготовка у перекладі шляхом викладання таких дисциплін, як. *«Теорія перекладу»*, *«Практика перекладу»*, *«Літературний переклад»*, *«Спеціальний переклад»*.

З 1992-93 навчального року на відділенні англійської мови та літератури почав діяти новий навчальний план, який передбачав обов'язкове надання студентам спеціалізації за одним з обраних напрямів: 1) англійська мова-мовознавство; 2) англо-американська література-культура. Так, протягом перших двох років навчання студенти вивчали базові для всіх дисципліни, а з третього курсу мали обрати один з двох напрямів.

Порівняємо набір та зміст навчальних дисциплін підготовки бакалаврів-філологів за 1987-88 та 1999-2000 навчальні роки.

Щодо практичного курсу англійської мови, то як і десять років тому на першому курсі викладання дисципліни *«Англійська мова»* було спрямовано розвиток комунікативної компетенції у чотирьох видах мовленнєвої діяльності, велика увага надавалась вивченню ідіом. Ідіоми англійської мови вивчались у порівнянні з грецькими, порівняння здійснювалось на мовному, концептуальному, стилістичному та культурному рівнях. Відмінним було те, що написання есе виокремилось в самостійну дисципліну, яка так і

називалась – *«Написання есе»*. Під час її вивчення студентам надавались теоретичні знання та можливість практичних вправ з написання різних видів есе: ілюстративне, аргументоване, дослідницьке, літературно-критичне [3, с. 35].

У другому семестрі під час викладання дисципліни *«Англійська мова»* студенти знову таки вдосконалювали свою англомовну комунікативну компетенцію, а також знайомились з різноманітними теоріями стосовно значення та використання терміна «синонімія». Представлялись нові види синонімії в англійській мові [3, с. 37].

Окремою дисципліною було введено *«Написання наукового есе»*, де студенти знайомились з особливостями підготовки такого есе в англійській мові та здійснювали застосування цих знань на практиці [3, с. 38].

Так само на третьому курсі викладалась дисципліна *«Вступ до морфології-синтаксису»*, зміст якої залишався таким же, як і десять років тому.

Отже, можемо стверджувати, що в практиці навчання англійської мови в 80-90-роках ХХ століття суттєвих змін не відбулось. Головна увага приділялась вдосконаленню англомовної комунікативної компетенції майбутніх філологів у чотирьох видах мовленнєвої діяльності, збагаченню їх мовлення ідіоматичними виразами, підготовкою до написання есе різних видів. Проте практичний курс було збагачено такими дисциплінами, як *«Лінгвістичний аналіз зв'язного мовлення»* та *«Педагогічне мовлення»*, які викладались протягом восьмого семестру.

Головною метою дисципліни *«Лінгвістичний аналіз зв'язного мовлення»* було здійснення аналізу зв'язного мовлення на теоретичному і практичному рівні. Детальніше, вивчається організація природного мовлення рівня тексту та його функції. Аналізуються подібності та відмінності між усним і писемним мовленням з особливим наголосом на мові засобів масової інформації. Вивчається організація природного мовлення в межах етнометодології. Аналізувалась роль мовного та позамовного оточення

спілкування, такі його характеристики, як ідентичність співбесідників, та місцевий і часовий вимір. Окрім цього, вивчались такі поняття, як: тема (речення, тексту), структурна організація на рівні речення і тексту. Структурна організація зіставлялась з інформаційною організацією та пов'язувалась зі способами, якими наявна та нова інформація виводяться в мовлення. Врешті-решт аналізувалось розмаїття в спеціальному мовленні, як наприклад, медичному чи педагогічному.

У галузі теоретичної мовної підготовки цілком виправданим і позитивним вважаємо появу нових навчальних дисциплін: «Вступ до соціолінгвістики», «Вступ до психолінгвістики», «Когнітивна лінгвістика», «Мова і література», «Міжкультурна теорія комунікації». Ці дисципліни були відносно обов'язковими для студентів напрямку «Мова-мовознавство» та вибірковими для напрямку «Література-культура».

Розглянемо коротко зміст останніх.

«Вступ до соціолінгвістики». Дисципліна викладалась протягом третього семестру, метою останньої було надання студентам можливості усвідомлення сутності нової міжгалузевої науки – соціолінгвістики, основних питань, які вона ставить та методи, які використовує для вирішення цих питань. Головним завданням дисципліни було ознайомлення студентів з багатовимірними зв'язками мови з суспільством. Звідси важливим завданням вважався аналіз чинників, які ініціюють мовне розмаїття як в межах одного суспільства, так і в різних суспільних середовищах. Вивчалися чинники, які обумовлюють вибір людиною тих чи інших мовних засобів (це такі чинники, як наприклад, соціальний клас, стать, вік, географічний або соціальний простір, також комунікативна ситуація). Окрім цього досліджувались такі соціолінгвістичні феномени, як двомовність і багатомовність, місцеві діалекти, особлива мов певних соціальних груп, мовний розвиток або застій. Кінцевою метою дисципліни було усвідомлення того, що мова є залежною від того суспільного середовища, а якому вона вживається [3, с. 39].

У наступному четвертому семестрі викладалась дисципліна «Вступ до психолінгвістики». Зміст цієї дисципліни передбачав засвоєння майбутніми філологами таким тем:

- а) зв'язки психолінгвістики з психологією та лінгвістикою;
- б) проблема мови як вродженої чи придбаної здатності людини (мовна компетенція і мовна поведінка). Біхевіористський та раціоналістичний підходи. «Мова» тварин – мова людини;
- в) оволодіння мовою (фонетика, граматики, семасіологія);
- г) Відтворення та розуміння мови у дорослому віці. Комунікативний вимір;

Окрім цього, передбачалось написання студентами наукової роботи на одну із тем, пов'язаних з особливостями дитячого мовлення [3, с. 41-42].

Навчальний план передбачав викладання у п'ятому ще однієї нової дисципліни – «Когнітивної лінгвістики». Ця дисципліна переслідувала дві основні цілі: а) знайомство студентів з основними поняттями когнітивної лінгвістики, б) розширення можливостей застосування теоретичних основ когнітивної лінгвістики у викладанні мови. Студенти мали усвідомити, що когнітивна лінгвістика – це наука, головна увага якої спрямована на зв'язок мови і розуму (інтелекту), а отже будь-який аспект мови не може розглядатись незалежно від людини, матеріального користувача мови зі всіма його фізіологічними та психологічними обмеженнями.

Під вивчення дисципліни студентами аналізувались поняття метафори та прототипу під час аналізу мовних зразків англійської та інших мов. Окрім цього, майбутні фахівці за бажанням могли готувати наукові роботи стосовно застосування когнітивної теорії у практиці навчання мов[3, с. 45-46] .

У шостому семестрі викладалась дисципліна «Мова і література», яка носила практичний і мовний характер. Її метою було вдосконалення англійської комунікативної компетенції та збагачення знань студентів про культуру англійських народів через читання відповідних літературних творів. Детальніше, студенти мали прочитати чотири невеличкі сучасні

романи з семи запропонованих, тематика яких розкривала проблеми та інтереси молодих людей, а стиль характеризувався гумором та безпосередністю, що мало наштовхнути на обговорення та висловлення власних думок у формі есе. Також студенти спостерігали, як вживання мови сприяє створенню уявлень про народ і як створюються естетичні результати, які мають за відправну точку природний та соціокультурний досвід людей [3, с. 52].

Протягом сьомого семестру студенти вивчали предмет *«Міжкультурна теорія комунікації»*, головною метою якого було глибоке усвідомлення студентами взаємозв'язку і взаємовпливу мови і суспільства. У цьому контекст і аналізувалось поняття «ввічливості» як вираження дистанції (негативна ввічливість) та як вираження солідарності (позитивна ввічливість) в різних соціальних групах. Вивчалась роль і здійснення телефонної комунікації в різних соціальних контекстах, також і подібності та відмінності у вживанні мови у чоловіків і жінок. Вибір і аналіз тем мав за мету усвідомлення головного принципу, що соціальні групи не можна порівнювати щодо рівня їх ввічливості, бо вони різняться способом, яким ввічливість розуміють, а також і способом, яким її виражають. Дисципліна мала і практичний характер, бо студенти залучались до активного обговорення порушених проблем та до виконання ряду завдань. За бажанням студенти збирали та аналізувати зразки повсякденного англійського та грецького мовлення, що враховувалось під час підсумкового їх оцінювання [3, с. 56-57].

Поява нових навчальних дисциплін була обумовлена стрімким розвитком відповідних наукових галузей, які справили значний вплив на розвиток світової лінгвістики та методології навчання мови, як рідної, так й іноземної.

Окрім введення нових предметів, спостерігаємо збагачення деяких дисциплін новими темами, що свідчить про увагу грецьких викладачів до здобутків світової науки.

Так, наприклад, у четвертому семестрі залишилась така дисципліна, як «Вступ до семасіології та прагматика», але для студентів напрямку «Мова-мовознавство» з п'ятого семестру пропонувалось докладніше вивчення основ цих дисциплін. Так «Прагматика» вивчалась у п'ятому семестрі, а «Семасіологія» – у шостому.

Щодо літературної підготовки, то наприкінці ХХ століття вона продовжувала забезпечуватись курсами англійської та американської прози, поезії та драматургії різних часових періодів, а також курсів з теорії літератури.

Як і десять років тому, окрім мовної та літературної підготовки, передбачався і розвиток у студентів відділення англійської мови та філології перекладацької компетенції. Проте у новому навчальному плані було збільшено кількість та обсяг, а також збагачено зміст дисциплін, спрямованих на її формування.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, якщо порівняти зміст навчальних планів і програм підготовки фахівців іноземної мови та літератури у 50-70-х та 80-90-х роках ХХ століття, то констатуємо суттєве збагачення останніх новими лінгвістичними дисциплінами, перенесення уваги з будови мови на її практичне вживання, приділення уваги не лише писемній, а й усній формі мови, що вивчалась. Так само можна спостерігати зміщення акценту у навчанні іноземної мови, літератури, культури з діячності на синхронію.

Щодо перспектив подальших розвідок у даному напрямку, то необхідним є дослідження методів, форм і засобів навчання іноземних мов у вищих закладах освіти Греції.

Література

1. Δελβερούδη Ρ. Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών στο Ελληνικό Πανεπιστήμιο: Παρατηρήσεις για τη Φυσιογνωμία και τις Προοπτικές τους / Ρ. Δελβερούδη // Πολιτικές γλωσσικού πλουραλισμού και ξενόγλωσση εκπαίδευση στην Ευρώπη. – Αθήνα : Μεταίχμιο. – 2004. – Σ. 244–253.

2. Οδηγός Σπουδών του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ακαδημαϊκού έτους 1987-1988. – Αθήνα, 1987.
3. Οδηγός Σπουδών του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ακαδημαϊκού έτους 1999-2000. – Αθήνα, 1999.

В статье изучено содержание иноязычного образования студентов-филологов в университетах Греции во второй половине XX века. Сравнительный анализ учебных планов 50-70 и 80-90-х гг. XX века показал существенное обогащение последних новыми дисциплинами, перенос внимания со структуры языка на его практическое применение, акцент не только на развитие письменной, но и устной речи.

Ключевые слова: учебный план, содержание образования, иностранный язык, студент-филолог, университетские иноязычные отделения.

The Contents of foreign language education program of students-philologists at the universities of Greece in the second half of the XX century were investigated in the article. The comparative analysis of curricula in 50-70 and 80-90 years of the XX century showed essential enrichment of the latest by new subjects, transfer of attention from the language structure to practical application, emphasis not only on the development of writing language, but also spoken language.

Keywords: curriculum, content of education, foreign language, student-philologist, foreign language university departments.